

359399 YASİN YOMRALIOĞLU

ORMAN FİDANLIKLARINDA ÇALIŞAN KADIN İŞÇİLERİN İŞ DOYUMLARININ ARAŞTIRILMASI (OF ORMAN FİDANLIK ŞEFLİĞİ ÖRNEĞİ)

İŞ DOYUMU NEDİR?

İş doyumunu bireyin işine karşı geliştirdiği bir tutumdur. Tutum, bir nesneye, olaya ya da olguya yönelik olarak elde edilen görüş ve duyguların bileşimi olarak tanımlanmaktadır. Bireyin, duyu ve düşünceleri ile oluşan ve inanç sistemi, norm ve değerler ile şekillenen tutumlar, davranışlarının temelini oluşturmaktadır. Bir olaya ilişkin tutum, o olaya ilişkin olarak oluşan değerlerin bir ortalamasıdır. Bu nedenle tutumların oluşabilmesi için farklı ve çok boyutlu bilgilerin ortak bir eğilimi yansıtacak şekilde işlenmesi gerekmektedir. Çalışma hayatındaki önemli bir araştırma konusu olarak iş doyumunu, bireylerin işleri ile ilgili bütün boyutları değerlendirerek elde ettikleri bir sonuçtur. Bu sonuca göre işin niteliği, ücret, iş arkadaşları, çalışma yerinin fiziki koşulları ve bireyin işinden beklediği faktörler değerlendirilerek ve çalışanın duygusal bir bakış açısı ile oluşturduğu memnuniyet düzeyi iş doyumunu olarak tanımlanır.

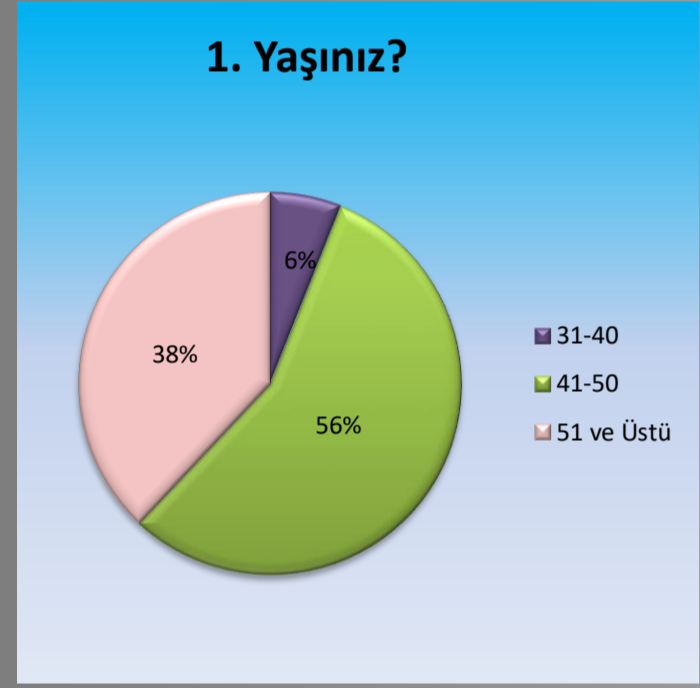

Hazırlanan bu çalışmada orman fidanlıklarında çalışan Kadın İşçilerin iş doyumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Trabzon ili Of Orman Fidanlık Şefliği çalışma alanı olarak seçilmiştir. Şeflikte 1 Fidanlık Şefi, 4 Danışman Orman Mühendisi, 25 Kadrolu İşçi ve Memur görev yapmaktadır. Of Fidanlık Şefliği 1982 yılında kurulmuş olup; fidanlığın genel alanı 242.041 m², fidan yetiştirme alanı ise 163.000 m² dir. 113 bin m² ekim alanı bulunan Of Fidanlık Şefliğinin 43.000 m² repikaj, 7.000 m² de tüplü fidan alanı bulunmaktadır. Of Fidanlık Şefliği, bakanlık ile kamu kurum ve kuruluşlarının, gerçek ve tüzel kişilerin ağaçlandırma, suni gençleştirme, erozyon kontrolü ve peyzaj düzenleme çalışmalarında ihtiyaç duyduğu her türlü orman ağacı fidanlarını üretmek, dağıtım ve satışını yapmaktadır.

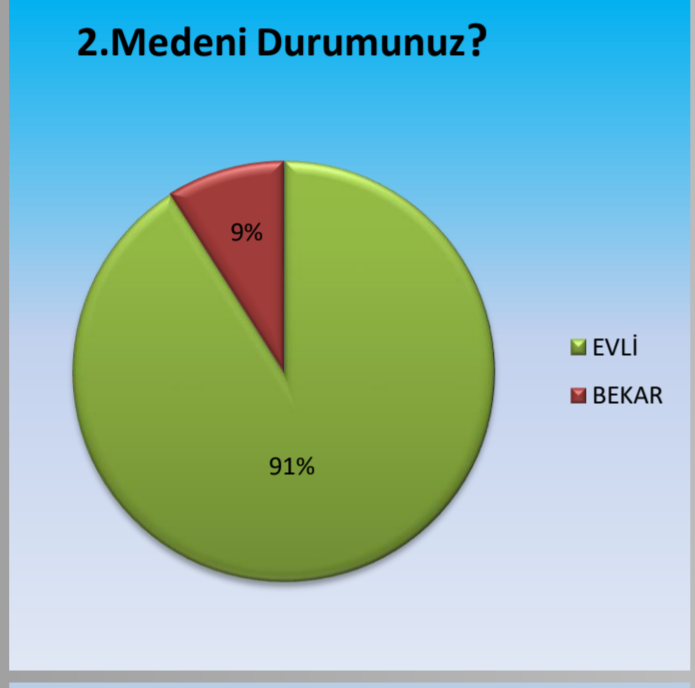
Çalışmanın amacına ulaşılması için kişisel bilgilerin ve Minnesota İş Doyumu Ölçeğinin yer aldığı sormaca hazırlanmıştır. Hazırlanan sormaca Of Orman Fidanlık Şefliğinde görev yapan 32 kadın işçiye uygulanmış ve elde edilen veriler yüzde çözümlemesi yardımıyla değerlendirilmiştir.

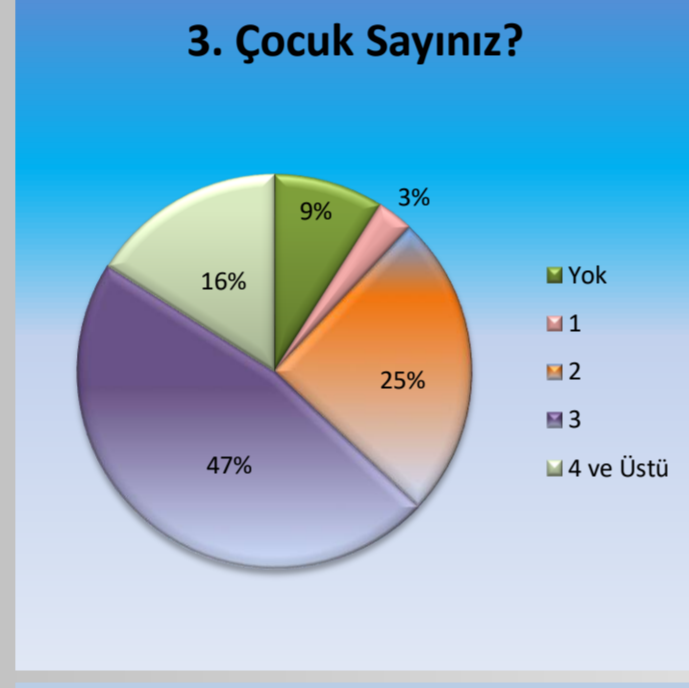
KİŞİSEL BİLGİLERE AİT BULGULAR

Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin yaş durumları değerlendirildiğinde; %56'sının 41-50, %38'inin 51 ve üstü ve %6'sının ise 31-40 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir.

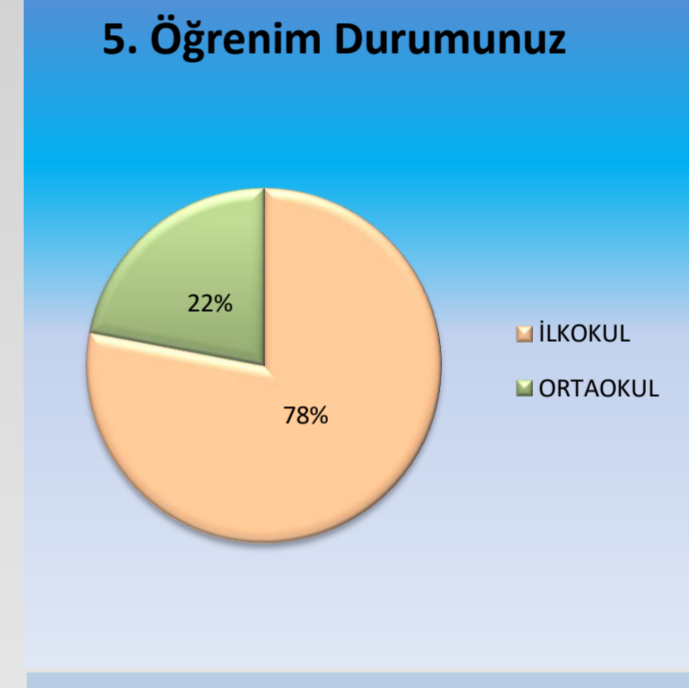
Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin % 9'unun Bekar, %91'inin ise Evli olduğu tespit edilmiştir.

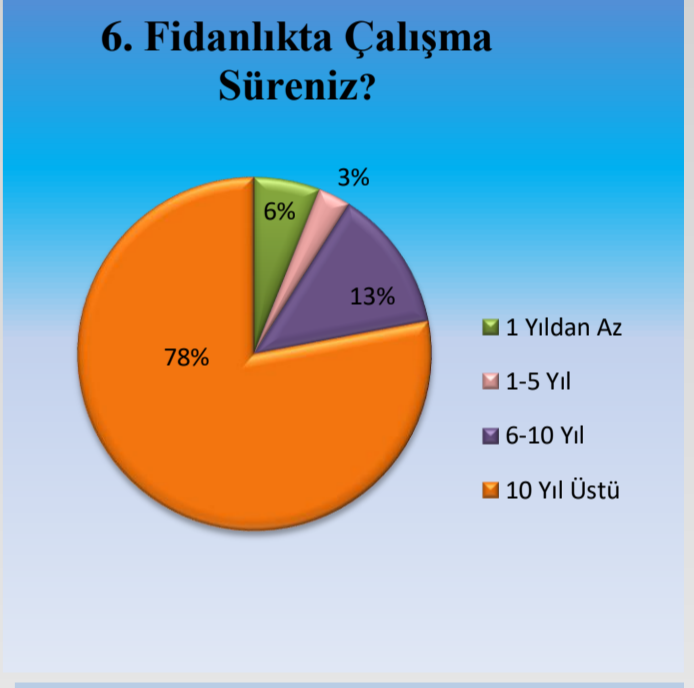
Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin % 9'unun çocuğunun olmadığı %3'nün 1, % 25'inin 2, %47'sinin 3 ve % 16'sının ise 4 ve üzeri çocuğunun olduğu bulunmuştur.

Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin % 44'ünün eşinin çalıştığı, % 56'sının ise çalışmadığı tespit edilmiştir.

Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin %78'inin ilkököl ve %22'sinin ise Ortaokul mezunu olduğu belirlenmiştir.

Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin %6'sının 1 yıldan az, %3'nün 1-5 yıl, %13'ünün 6-10 yıl ve %78'inin ise 10 yıldan fazla fidanlıkta çalıştığı tespit edilmiştir.

İŞ DOYUMUNA AİT BULGULAR

Fidanlıklarda Çalışan Kadın İşçilerin;

1. Beni her zaman meşgul etmesi bakımından; %6'sının memnun değil, %25'inin kararsız, %31'nin memnun, %38'inin çok memnun,
2. Bağımsız çalışma imkanının olması bakımından; %25'inin kararsız, %44'ünün memnun, %31'inin çok memnun,
3. Ara sıra değişik şeyler yapabilme imkanı bakımından; %2'sinin memnun değil, %28'inin kararsız, %32'sinin memnun, %38'inin çok memnun,
4. Toplumda 'saygın bir kişi' olma şansını vermesi bakımından; %47'sinin kararsız, %41'inin memnun, %12'sinin çok memnun,
5. Yöneticinin emrindeki kişileri iyi yönetmesi bakımından; %22'sinin kararsız, %66'sının memnun, %12'sinin çok memnun,
6. Yöneticinin karar verme yeteneği bakımından; %6'sının memnun değil %25'inin kararsız, %31'inin memnun, %38'inin çok memnun,
7. Vicdani bir sorumluluk vermesi bakımından; %9'unun memnun değil, %22'sinin kararsız, %44'ünün memnun, %25'inin çok memnun,
8. Bana garantili bir gelecek sağlaması yönünden; %25'inin hiç memnun değil, %6'sının memnun değil, %35'ünün kararsız, %34'inin memnun,
9. Başkaları için bir şeyler yapabildiğimi hissetmem yönünden; %19'unun kararsız, %56'sının memnun, %25'inin çok memnun,
10. Kişileri yönlendirmek için fırsat vermesi yönünden; %28'inin kararsız, %47'sinin memnun, %25'inin çok memnun,

11. Kendi yeteneklerimle bir şeyler yapabilme fırsatı vermesi yönünden; %9'unun hiç memnun değil, %6'sının memnun değil, %35'inin kararsız, %44'ünün memnun, %6'sının çok memnun,
12. İşimle ilgili alınan kararların uygulamaya konması yönünden; %31'inin kararsız, %53'ünün memnun, %16'sının çok memnun,
13. Yaptığım iş karşılığında aldığım ücret yönünden; %63'ünün hiç memnun değil, %22'sinin memnun değil, %15'in kararsız,
14. Terfi imkanı olması yönünden; %38'inin hiç memnun değil, %31'inin memnun değil, %31'inin kararsız,
15. Kendi fikir/kanaatlerimi rahatça kullanma imkanı vermesi yönünden; %12'sinin memnun değil, %15'inin kararsız, %59'unun memnun, %14'inin çok memnun,
16. Çalışma şartları yönünden; %9'unun memnun değil, %44'ünün kararsız, %25'inin memnun, %22'sinin çok memnun,
17. Çalışma arkadaşlarının birbiriyle anlaşmaları yönünden; %16'sının kararsız, %53'ünün memnun, %31'inin çok memnun,
18. Yaptığım iş karşılığında takdir edilmem yönünden; %25'inin kararsız, %37'inin memnun, %38'sinin çok memnun,
19. Yaptığım iş karşılığında duyduğum başarı hissi yönünden; %25'inin kararsız, %44'ünün memnun, %31'inin çok memnun,
20. Mesleğimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanabilme yönünden; %22'inin kararsız, %41'inin memnun, %37'inin çok memnun olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Of Fidanlık Şefliğinde çalışan 32 kadın işçi ile yapılan sormacalar sonucunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde; kadın işçilerin hepsinin mevsimlik işçi statüsünde çalıştığı ve işlerine engel teşkil eden bir sağlık sorunlarının olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanında, fidanlık şefliğinde çalışan kadın işçilerin çoğunluğunun; 41-50 yaş aralığında yer aldığı, evli olduğu, en az bir evlat sahibi olduğu, eşinin çalışmadığı, ilkököl mezunu olduğu ve görev sürelerinin 10 yılın üzerinde olduğu bulunmuştur.

Öte yandan, Of Orman Fidanlık Şefliğinde çalışan kadın işçilerin; yaptığı iş karşılığında aldıkları ücret yönünden ve terfi imkanının olması yönünden **hiç memnun olmadıkları**, toplumda 'saygın bir kişi' olma şansını vermesi yönünden, garantili bir gelecek sağlaması yönünden ve çalışma şartları yönünden **kararsız oldukları**, bağımsız çalışma imkanının bulunması yönünden, yöneticinin emrindeki kişileri iyi yönetmesi bakımından, vicdani bir sorumluluk vermesi bakımından, başkaları için bir şeyler yapabildiğini hissetmeleri yönünden, kişileri yönlendirmek için fırsat vermesi yönünden, kendi yetenekleriyle bir şeyler yapabilme fırsatı vermesi yönünden, işleriyle ilgili alınan kararların uygulamaya konulması yönünden, kendi fikir/kanaatlerini rahatça kullanma imkanı vermesi yönünden, çalışma arkadaşlarının birbiriyle anlaşmaları yönünden, yaptığı iş karşılığında duydukları başarı hissi yönünden ve mesleğini yaparken kendi yöntemlerini kullanabilmeleri yönünden **memnun oldukları**, kendilerini meşgul etmesi bakımından, ara sıra değişik şeyler yapabilme imkanı bakımından, yöneticinin karar verme yeteneği bakımından ve yaptıkları iş karşılığında takdir edilmeleri yönünden **çok memnun oldukları** tespit edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde fidanlıkta çalışan kadın işçilerin genel itibarı ile işlerinden memnun olduğu görülmüştür ancak bu memnuniyeti çok memnun olabilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Diğer taraftan, kadın işçilerin etkin ve verimli çalışmalarının iş doyumları ile doğru orantılı olduğundan hareketle, fidanlıkta çalışan kadın işçilerde doyumsuzluk oluşturan ücret ve terfi imkanı konusunda yaşanan sıkıntıların bertaraf edilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, işçilerin yaptığı işe saygı duyulması, topluma faydalı olduğuna inanması ve yaptığı işten kendini vicdani rahat ve huzurlu hissetmesi sağlanmalıdır. Ayrıca, kadın işçilerle yapılacak görüşmeler sonrasında çalışma şartlarının istenen düzeye getirilmesiyle yaşanan kararsızlık durumu bertaraf edilmelidir.

Kaynaklar:

- Daşdemir, İ. ve Okul, A. A., 2019. Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü Çalışanlarının İş Doyumunu Etkileyen Faktörler, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 21(3), 1-1.
- Korkmaz, M. ve Baykal, G. D. Ö., 2018. Kadın orman mühendislerinde iş doyumunu etkileyen faktörler ile iş doyum ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki, Türkiye Ormanlık Dergisi, 19(1), 83-90.
- URL-1, 2020. <https://trabzonobm.ogm.gov.tr/TrabzonOFM/Sayfalar/Default.aspx>, Erişim tarihi: 15.06.2020.